

OOCR Malá Fatra, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, www.regionmalafatra.sk

	železnica		zámok, -prístupný verejnosti
	stanica, zastávka		kaštieľ, -prístupný verejnosti
	zrušená železničná trať, plot		zrúcanina, -so sprievodcom
	kabínová -, sedačková lanovka, lyžiarsky vl		hradisko
	štátna hranica		múzeum, technická pamiatka
	hranica NP, CHKO		zaujímavé miesto
	chránené územie		zdravotníctvo, horská služba
	pamätný strom		rozhľadňa, miesto ďalekohľu
	sad		horská/turistická chata, autokemp
	cintorín, les, kosodrevina		účelové letisko
	zastavená plocha, budovy		horáreň
	vodopád, prameň		vežová stavba, vysielač/rozvodňa
	prístavisko, prevoz		pomník, kaplnka, kostol
	vrstevnice po 20 m, výšková kóta, sedlo		diaľnica, viacprúdová cesta
	jaskyňa, priepasť		cesta I., II, a III. triedy
	skalné útvary		spevnená cesta, cesta, chodník, tunel

ŽILINA A OKOLIE

Žilina ako brána do regiónu a metropola severného Slovenska má bohatú osemstoročnú históriu a žije kultúrou. Jej historické jadro, Mariánske námestie, je vyhlásené za Mestskú pamiatkovú rezerváciu. V bezprostrednej blízkosti sa nachádzajú dva malebné hrady Strečno a Budatín. Strečno je nielen skvostom Považia, ale aj kultúrnym stánkom, kde počas sezóny zažijete množstvo zaujímavých akcií. Len pár minút chôdze z historického centra Žiliny sa nachádza Budatínsky hrad. V jeho areáli si môžete pozrieť nádherný zámokový park a vychutnať si výhľad z rekonštruovanej hradnej veže. Nádherná skalná lokalita Slnčné skaly sa nachádza neďaleko Žiliny, smerom na Rajec, v oblasti oboe Porúbka. Prídu si tu na svoje aj nároční skalolezci. Milovníkom histórie a hradov utkvie v pamäti krásna a najrozsiahlejšia zrúcanina hradu Lietava. Tento hrad v stredoveku považovali za jeden z nedobytných a právom je vyhlásený na národnú kultúrnu pamiatku.

TIK Žilina, Námestie A. Hlinku 9, 010 01 Žilina
Tel.: +421 41 723 31 86, +421 907 845567
E-mail: info@tikzilina.eu / www.tikzilina.eu

TERCHOVSKÁ DOLINA

Už cesta do Terchovej môže byť príjemná, ak sa zastavíte v Tepličke nad Váhom obzrieť vzácnu loreťanskú kaplnku Žofie Bosniakovkej, či vybehnete na Straník s fantastickými výhľadmi na Malú Fatru. V Belej po ceste natrafíte na vyčyrený zmrzlínu, štýlový Country Saloon alebo najlepší autokemping na Slovensku. V Terchovej môžete začať deň hneď na hrebeni Malej Fatry, kde sa pohodlne a bez námahy dostanete kabínkovou lanovkou. Počas poobedňajšej prechádzky navštívte napríklad aj drevený betlehem v Kostole sv. Cyrila a Metoda alebo Múzeum Juraja Jánošíka. Večer v Terchovej môže patriť napríklad aj zábave. Zaspievať či zatancovať si môžete pri Terchovskej muzike, ktorá je zapísaná v zozname nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. V lete neváhajte odbehnúť aj v prírodovednom múzeu v Krásne nad Kysucou, obzrieť si unikátne historické mosty, či bunkre z 2. Svetovej vojny. Nemali by ste vynechať vzácne vitráže Vincenta Hložníka v kostole v Zborove nad Bystricou. Dávnú históriu zažijete v Múzeu kysuckej dediny – Skanzen Vychylovka pri Novej Bystrici. Areálom múzea premáva historická lesná úvratová železnica. Dá sa to všetko aj na bicykli - 21km dlhá cyklomagistála je tu pre Vás.

Združenie turizmu Terchová, ulica sv. Cyrila a Metoda 96, 013 06 Terchová
Tel./Fax.: +421 41 599 31 00, +421 41 599 53 07
E-mail: ztt@ztt.sk / www. ztt.sk

KYSUCE

Ak sa vyberiete objavovať tajomstvá Kysúc, odporúčame deň začať výstupom na rozhľadňu Bobovec (720 mm), odkiaľ si vychutnáte nielen nádherný východ slnka, ale aj jedinečný výhľad. V Radostke môžete obdivovať kostol sv. Andreja Svorada a Beňadika – medzinárodne ocenený za architektúru. V Starej Bystrici navštívte prvý a jediný orloj na Slovensku s atómovými hodinami. Orloj je zároveň najväčšou drevenou sochou, odbíja každú celú hodinu a počas odbijania uvidíte promenádu 7 slovenských svätcov. Počas cesty Kysucami sa môžete zastaviť aj v prírodovednom múzeu v Krásne nad Kysucou, obzrieť si unikátne historické mosty, či bunkre z 2. Svetovej vojny. Nemali by ste vynechať vzácne vitráže Vincenta Hložníka v kostole v Zborove nad Bystricou. Dávnú históriu zažijete v Múzeu kysuckej dediny – Skanzen Vychylovka pri Novej Bystrici. Areálom múzea premáva historická lesná úvratová železnica. Dá sa to všetko aj na bicykli - 21km dlhá cyklomagistála je tu pre Vás.

Turistické centrum Pod Orlojom, 023 04 Stará Bystrica 466
Tel.: +421 (0)948 668 099
E-mail: info@podorlojom.sk / www.podorlojom.sk

ŽILINA

Vodné Dielo Žilina
Wellness Dubná skala a Villa Nečas
Detský svet Mojs
 Lanový park v lesoparku Chrást'
Náučný chodník
Mestská krytá plaváreň
Sezónne motokáry
Krytá motokárová hala
Lezecká stena
Paintball
Bowling Mirage
Bowling Stará Menza
Adventure room
Grid Laser Arena
Bedmintonová hala
Tenisová a bedmintonová hala – Tenispont
Štadión MSHK Žilina
Štadión MŠK Žilina
Priehladky TIK Žilina
Budatínsky hrad
Burianova veža
Mestské divadlo a Stanica Záriečie
Považská galéria umenia
Považské múzeum
Múzeum židovskej kultúry
Galéria Plusminusula
Galéria M
Galéria F

TERCHOVÁ

Dino adventure park
Relaxačno-informačné centrum Terchovec
Festa club
Socha Juraja Jánošíka, rodisko Jánošíka
Terchovska záhrada a Minizoo
Kabínková lanovka
Profilokobežky
Minizoo Starý Majer
Wellness Hotel Rozsutec
Diviacia obora
Terchovský Betlehem
Expozícia drevených sóch
Križová cesta
Rozhľadňa Terchovské srdce
Múzeum Jánošíka
Terchovský vláčik
Horolezectvo a skalolezectvo
Suveniry, zmrzlina Diery

BELÁ

Minizoo, rybník, kone
Country saloon, športová hala
Zmrzlina
Horolezectvo a skalolezectvo
Vyhliadky

TEPLIČKA NAD VÁHOM

Vyhliadka Straník
Paragliding
Kostol sv. Martina, kaplnka
Žofie Bosniakovej
Bike park (bikrosový areál)
Strečno
Hrad Strečno
Plavba plťou
Starhrad
Kompa cez Váh
Rozhľadňa Nezbudská Lúčka
Pamätník francúzskych partizánov

STRAŇAVY

Termálne kúpalisko
Pamätník víťazstva I.čs. armádného zboru, pamätník oslobodenia,
Múzeum Malofatranskej operácie

RAJECKÁ DOLINA

Lietavský hrad
Horolezectvo v Porúbke

Mimo výrez mapy:
Golf park Rajec
Kúpele Rajecké Telice
Betlehem v Rajeckej Lesnej
Termálne kúpalisko Veronika Rajec

KYSUCE

Múzeum Kysuckej dediny
Slovenský orloj v Starej Bystrici
Rozprávkové sochy
Rozhľadňa na Bobovci
Bunkre II. svetovej vojny
Vlastivedné múzeum v Krásne n. Kysucou
Sieň Františka Húbľa
Športový areál
Kamenný most Blažkov
a Železobetónový most cez Bystricu
Kaštieľ Radola
Rímsko-katolícky kostol s kaplnkou
a vitrážami Vincenta Hložníka
Kostol sv. Andreja Svorada a Beňadika
Strelnica

ORAVA

Oravská lesná železnica
Minigolf v Zázrivej

Mimo výrez mapy:
Oravský hrad
AquaRelax Dolný Kubín
Plavba loďou na Oravskej priehrade
Múzeum Slovenskej dediny v Zuberici

LYŽIARSKE STREDISKÁ A SLUŽBY V ZIME

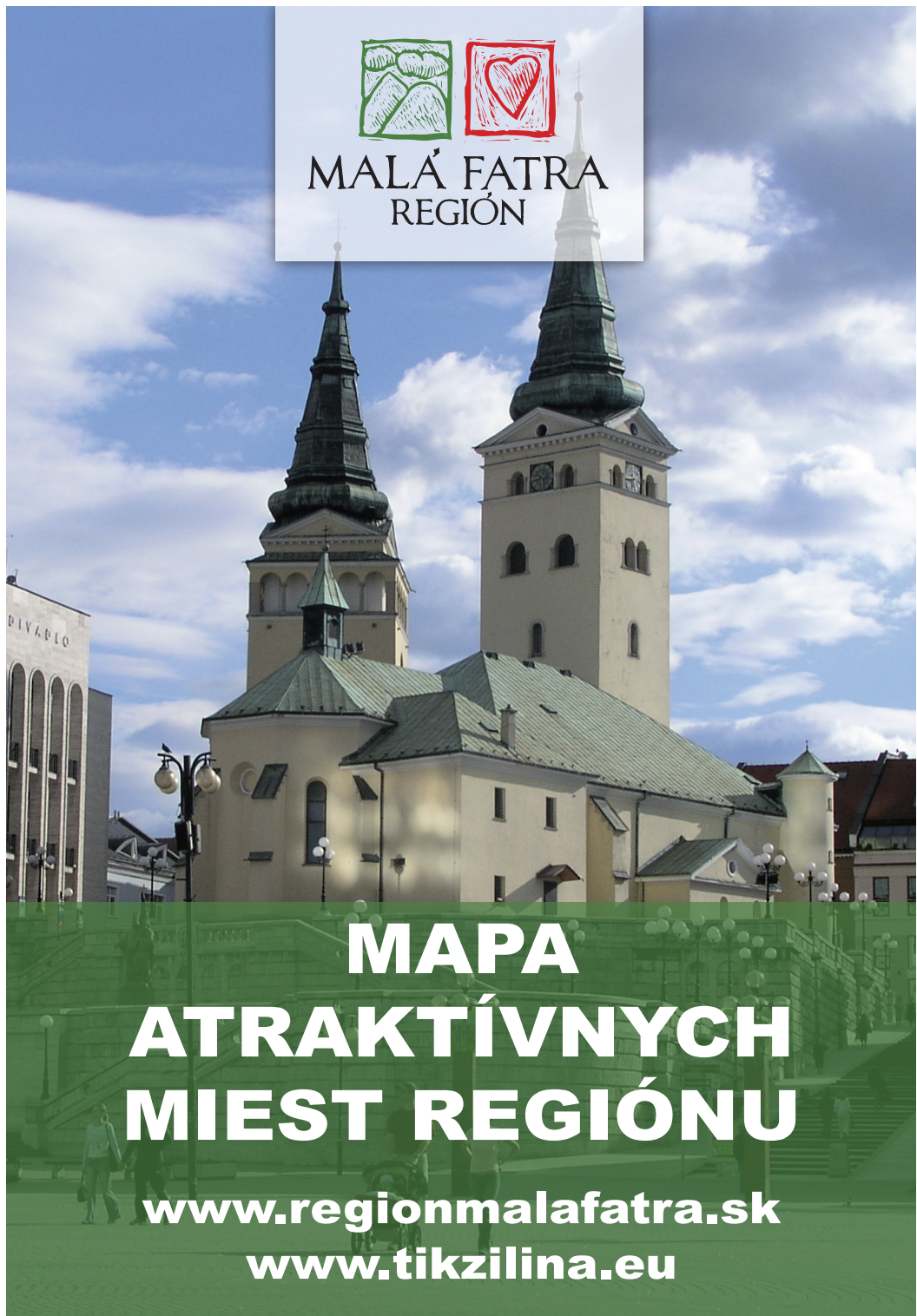
Vrátna Free Time Zone
Ski Gavurky
RAW Vrátna – požičovnía, servis lyžiarskej výstroje, lyžiarska škola
SPORT ACADEMY Vrátna – požičovnía, ski-servis, lyžiarska škola

LYŽIARSKÉ STREDISKÁ V OKOLÍ

SKI Park Kubínska Hoľa
Športcentrum Lučivná
SnowParadise Veľká Rača

Mimo výrez mapy:
Winter Park Martinky
SKI Makov
Čičmany – Javorinka

HISTORICKÁ ŽILINA II. Veľký okruh

- B3 **Námestie Andreja Hlinku**
- B3 **Boutique Hotel Dubná Skala** J. M. Hurbana 8
- B3 **Kostol sv. Barbory** J. M. Hurbana 14
- B3 **Bacherova vila** Hodžova 20
- B3 **Rosenfeldov palác** J. M. Hurbana 28
- B3 **Pošta 1** Sládkovičova 14
- B3 **Neologická synagóga** Kuzmányho 1
- A2 **Budova ČSOB** Legionárska 1
- A2 **Budova VŠDS blok „A“** J. M. Hurbana
- B3 **Katolícky dom** J. M. Hurbana 44
- B3 **Remeselnícky dom** Kálov 655
- B3 **Hotel Polom** P. O. Hviezdoslava 22

HISTORICKÁ ŽILINA II. Malý okruh

- B3 **Balustráda, socha sv. Cyrila a Metoda**
- B3 **Katedrála Najsvätejšej Trojice** Horný val
- B3 **Burianova veža**
- B3 **Stará radnica** Mariánske námestie 1
- B3 **Mariánske námestie**
- B3 **Kostol Obrátenia sv. Pavla Apoštola;**
- B3 **Kapucínov** Mariánske námestie 22 a 23
- B3 **Dom Umenia – Fatra** Jozefa Vuruma 4
- B3 **Stará tržnica** Horný val 35
- B3 **Baruškov dom** Bottova ulica 20
- B3 **Dom Lombardini** Horný val 19
- B3 **Mestské divadlo** Horný val
- B3 **Považská galéria umenia** Námestie A. Hlinku 2

FUNKCIONALISTICKÁ ŽILINA

- B3 **Finančný palác** J. M. Hurbana 1
- B3 **Pošta 1** Sládkovičova 14
- B3 **Neologická synagóga** Kuzmányho 1,
- A3 **Evanjelický kostol** Námestie Žilinskej synody
- A3 **Svojdomov, mestská štvrť** ulice Stárkova, Na Seřanici, Tolstého,
- A3 **II. štátna ľudová škola** Veľká okružná 22
- A3 **Sokolovňa** Veľká okružná 26
- B3 **Vila Šimona Steina** Jána Kalinčiaka 4
- B3 **Dom Oldřicha Trávníčka** Jozefa Vuruma 8
- B3 **Tržnica** Horný val 35 a Romualda Zaymusa 8
- B3 **Rímsko-katolícky chudobinec** Vojtecha Spányola 11
- B3 **Dom Adolfa Grossmanna** Bottova 1

ŽIDOVSKÁ ŽILINA

- B3 **Neologická synagóga** Kuzmányho 1
- B3 **Židovská ľudová škola** Kuzmányho 4
- B3 **Telocvičná Makabi** Kuzmányho 6
- B3 **Ortodoxná synagóga** Daniela Dlabača 15
- B3 **Múzeum židovskej kultúry** Daniela Dlabača 15
- B2 **Starobinec** Holého 9
- B3 **Obradná sieň** Jesenského 1
- B3 **Pamätník holokaustu** Jesenského 1
- B3 **Židovský cintorín** Jesenského 1
- B3 **Vojenský cintorín** Jesenského 1
- A3 **Pamätník „Cesta bez návratu“** Žavodská cesta

SECESNÁ ŽILINA

- B3 **Dom umenia Fatra** Jozefa Vuruma 4
- A3 **Žilinská reálna škola** J.M. Hurbana
- B3 **Rosenfeldov palác** J. M. Hurbana
- B3 **Vykopalov dom** na Kálove
- B3 **Dom Štefana Kucháreka** Dolný val 26
- B3 **Parné kúpele Petrovský** OTP Banka, Sládkovičova č. 9
- B3 **Budova dnešnej expozitúry** Prima banka, Hodžova ulica 9
- B3 **Hotel Dubná skala** J.M. Hurbana 8
- B3 **Braunov dom** Námestie A. Hlinku
- B3 **Ripperov dom** Národná ulica č. 15
- A3 **Vila na Radlinského ulici 7**
- B3 **Remeselnícky dom** Kálov 21

PAMÄTNÉ MIESTA NOVŠEJ HISTÓRIE ŽILINY

- B1 **Pamätník slovenských dobrovoľníkov v revolúcii r. 1848-49** Nám. hrdinov v Žiline
- B1 **Pamätník prvému predsedovi SNR J.M. Hurbanovi** Námestie hrdinov
- B1 **Pomník obetiam vojen** Na rázcestí ciest do Zástrania a na Kysuce
- B3 **Sídlo Ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska** Na rohu domu Hodža č. domu 20
- B3 **Pamätník M.R. Štefánika** Štefánikovo nám.
- B3 **Pamätná tabuľa umučených antifasistov** Jesenského 1
- A3 **Pomník Jozefa Gabčíka** Žavodská cesta
- A3 **Pamätník obetiam holokaustu** Žavodská cesta
- A5 **Pam. tabuľa plk. G.de Lannurienovi** ZŠ Hájk
- C5 **Reliéf SNP na Bóriku** Urnový háj
- C5 **Vojenský cintorín CA na Bóriku** Urnový háj
- B3 **Pamätník oslobodenia Žiliny** Sad SNP

HISTORICKÁ ŽILINA II. Veľký okruh

Počas svojho vyše sedemstoročného vývoja sa v Žiline vybuďovalo mnoho dôležitých objektov, ktoré reprezentujú celú šírku jej vývoja. Medzi nimi sa nachádzajú nielen sakrálné, ale aj profánne stavby dôležité pre celkový obraz mesta. Žilina sa stala centrom severného Slovenska, vďaka čomu nadobudla významné postavenie i ako dôležitá križovatka obchodných ciest a v súčasnosti železničných a diaľničných tratí. Jej umiestnenie v priestore spojenia troch riek jej od pradávnych čias dávalo silné impulzy k dôležitému postaveniu v celoslovenskom rozsahu. Stala sa nielen významnou dopravnou križovatkou, centrom dôležitých priemyselných závodov, ale aj hospodárskym a kultúrnym centrom.

HISTORICKÁ ŽILINA I. Malý okruh

Počas svojho vyše sedemstoročného vývoja sa v Žiline vybuďovalo mnoho dôležitých objektov, ktoré reprezentujú celú šírku jej vývoja. Medzi nimi sa nachádzajú nielen sakrálné, ale aj profánne stavby dôležité pre celkový obraz mesta. Žilina sa stala centrom severného Slovenska, vďaka čomu nadobudla významné postavenie i ako dôležitá križovatka obchodných ciest a v súčasnosti železničných a diaľničných tratí. Jej umiestnenie v priestore spojenia troch riek jej od pradávnych čias dávalo silné impulzy k dôležitému postaveniu v celoslovenskom rozsahu. Stala sa nielen významnou dopravnou križovatkou, centrom dôležitých priemyselných závodov, ale aj hospodárskym a kultúrnym centrom.

FUNKCIONALISTICKÁ ŽILINA

Žilina sa v období rokov 1920 až 1940 prerodila na modernú metropolu severného Slovenska. Obrovský rozvoj si vyžiadala spracovanie regulačného (územného) plánu. V roku 1930 bol schválený víťazný návrh brnianskeho architekta doc. Ing. Josefa Peňáza, z jeho urbanistických koncepcií sa zrealizoval napríklad Bulvár. Žilina sa stala jedným z hlavných centier slovenskej modernej architektúry a z nespočetných súťaží, či už medzinárodných, alebo domácich, tu boli realizované mnohé stavby.Nastalo obdobie, kedy sa mesto premenilo na veľké stavenisko. Doteraz je možné vnímať ducha tejto doby, ktorý je ešte stále v našom okolí prítomný.

ŽIDOVSKÁ ŽILINA

Dejiny židovskej Žiliny sa začali písať po roku 1848, kedy sa rozšírili občianske práva židovských spoluobčanov. Ako udáva známy historik Alexander Lombardini, dovtedy mohli v meste žiť len dve židovské rodiny. Od polovice 19. storočia sa do centra sťahujú viaceré rodiny z okolia Žiliny a vytvárajú židovskú náboženskú obec. Svojou činnosťou prispeli k rozvoju spoločnosti v rôznych sférach hospodárskeho a kultúrneho života. Založili školu, noviny, rôzne spolky, napr. Makabi, Žilinský židovský ženský spolok a iné. Mnohí predstavitelia komunity sa významne zapísali do dejín mesta, napr. lekáť Vojtech Spányol ako zakladateľ a prvý riaditeľ očnej nemocnice, filantrop a generálny riaditeľ súkenky James Vogel, významný slovenský architekt Michal Maximilián Scheer, svetoznámy Ladislav Hecht, svojho času patriaci do prvej desiatky najlepších svetových tenistov, Imrich Weiner-Kráľ, slovenský surrealistický maliar a grafik a mnohí iní. Práve obdobie prvej republiky bolo tým progresívnym impulzom rozvoja mesta, kedy viaceré židovské osobnosti prispeli k modernému obrazu Žiliny.

PAMÄTNÉ MIESTA NOVŠEJ HISTÓRIE ŽILINY

Novoveký vývoj Žiliny podmienila revolúcia 1848-49, kedy do mesta vstúpili cisárske vojská, slovenskí dobrovoľníci, uhorská národná garda a honvédi. Dobrovoľníci prišli z Moravy, pri Budatíne bojovali s uhorskými vojskami a postupovali do Turca. Život mesta ovplyvnilo nové územno-právne usporiadanie a začlenenie Slovenska v stredoeurópskom priestore. Koncom r. 1918 prenikla do Žiliny čs. vojenská jednotka a mesto oslobodila. Začiatkom 40-tych rokov 20. storočia zasiahli do jeho dynamického vývoja udalosti 2. svetovej vojny a utvorenie samostatného slovenského štátu. Židovské obyvateľstvo postihli antisemitické prejavy a kruté dôsledky holokaustu. Obyvatelia Žiliny od počiatku prejavovali odpor proti fašizmu a vojne. Vyvrcholil v ozbrojenom vystúpení miestnej posádky a zmobilizovaných civilov v SNP. Povstalcí museli pred presilou okupačných vojsk ustúpiť do Strečianskej tiesňavy, kde zadržovali prvý nápor nepriateľa. V okolitých horách a v Žilinskej kotline prebiehali utrpité boje aj v závere vojny pred oslobodením Žiliny 30. apríla 1945. Pamiatku obetí vojen pripomínajú pamätníky, pomníky a označenia pamätných miest udalostí z nedávnej minulosti Žiliny.

SECESNÁ ŽILINA

Na prelome 19. a 20. storočia (až do 1.sv.vojny a v ojedinelých prípadoch aj po nej), formuje architektonickú tvár Žiliny, Secesia. Podobne ako v celej Európe, secesia, alebo aj Art Nouveau ako ju volajú vo Francúzsku, či Jugendstil v Nemecku, reprezentuje pozitívny vzťah k modernej dobe a k pokroku, používaním moderných materiálov (napr. železobetón) v spojení s prírodnou ornamentikou a narušením pravouhlých tvarov. V Žiline sa tento štýl uplatnil práve v dobe etablovania sa priemyselných podnikov a teda aj prudkého rozvoja mesta. V tomto štýle vznikli niektoré verejné budovy, súkromné vily, či priemyselné haly. Do dnešnej doby sa niektoré nezachovali (Zápalkáreň), niektoré svoju secesnú tvár stratili (hotel Slovan) a niektoré ostali iba na papieri. Ešte dnes pozostatky tejto architektúry môžeme vidieť na mnohých budovách v meste, či už v podobe okien, zábradlí balkónov, či schodísk a ornamentálnych prvkov na fasádach. Napriek mnohým prestavbám a rušným zásahom si svoj secesný ráz zachovali mnohé domy na Národnej ulici (napr. Hotel Polom) na ul. Holého, či Radlinského, alebo aj na Dlabačovej.

